

الله الرحمن الرحيم

طنز کمال

طنز و لطیفه آموزنده

۱۷۰۰

حکایت‌های حکمت‌آمیز و خواندنی

ضرب‌المثل‌های شیرین فارسی و غیر فارسی

عبارت‌های برگزیده بزرگان، اندیشمندان و نخبگان

تألیف و گردآوری:

علی دهستانی (کمال)

سرشناسه: عنوان و نام پدیدآور
 دهستانی، علی، ۱۳۳۷ -
 : طنز کمال: ۱۷۰۰ طنز و لطیفه آموزنده.../تألیف علی
 دهستانی (کمال).
 مشخصات نشر: مشهد نشر نیکو سرشت، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: : ۳۲۰ ص.
 شابک: 978-600-92171-1-3
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع: لطیفه های فارسی - قرن ۱۴ - مجموعه ها.
 موضوع: طنز فارسی - قرن ۱۴ - مجموعه ها.
 موضوع: ضرب المثل ها
 موضوع: حکایت ها و...
 رده بندی کنگره: PIR ۴۳۲۷/د ۸۸ ط ۹ ۱۳۹۱:
 رده بندی دیویی: ۸۴۸/۲۶۲-۸:
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۵۹۹۱۳

مشهد مقدس: صندوق پستی ۹۱۷۲۵-۱۱۶۴
 تلفن: ۰۹۱۵۳۱۰۵۷۳۲ - تلفکس: ۰۵۱۱-۸۲۶۲۳۲
nashr_nikoo.seresht@yahoo.com

طنز کمال

تألیف و گردآوری: علی دهستانی (کمال)

حروف نگار و صفحه پرداز: مغنی زاده ۴۴۲۲۱۶۳

طراح جلد: کمال مظلوم

امور فنی چاپ: دقت مشهد

تعداد صفحات: ۳۲۰ صفحه رقعی

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۱۷۱-۱-۳

حق چاپ، برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
طنزها و لطیفه‌های آموزنده و سرشار از نکته‌سنجی.....	۱۱
حکایت‌های حکمت‌آمیز و خواندنی.....	۱۳۳
ضرب‌المثل‌های پندآموز و راهگشای شیرین فارسی و غیرفارسی.....	۲۰۵
ضرب‌المثل‌های فارسی.....	۲۰۶
ضرب‌المثل‌های غیرفارسی.....	۲۲۹
جمله‌ها و عبارت‌های درس‌آموز و برگزیده‌ی بزرگان، اندیشمندان و نخبگان.....	۲۴۱
منابع و مآخذ.....	۳۱۶

«به نام او»

هنگامی که این اثر را بازنویسی و دوباره بررسی می نمودم، گاه چنان تحت تأثیر برخی حکایت ها و نکات حکمت آمیز آن قرار می گرفتم که ناخودآگاه از سر عشق و سوز و گداز، بارها اشک هایم جاری می شد اما باز به خود می آمدم و به خدا پناه می بردم که نکند باعث غرور و خودپسندی من گردد که این، آغاز همه ی لغزش ها، سقوط ها و تباهی هاست.

و... در آن لحظه های باشکوه ملکوتی طلایی بود که تصمیم گرفتم این اثر ناچیز را به تمامی عاشقان، عارفان و صاحب دلانی که به دنبال حقیقت تشنه ی آن هستند، تقدیم نمایم.

«مؤلف»

پیشگفتار

به نام خداوند جان و خرد

زبان لطیفه و طنز را از پیشینیان و بزرگانی چون عبید زاکانی و آثار منسوب به ملانصرالدین به یادگار گرفته‌ایم و وارث آن گردیده‌ایم. آنان در زمانه‌ی خود اوضاع و شرایط نامناسب و نابسامانی را پیش رو داشتند. ظلم و ستم و استبداد از یک سو و بی‌بند و باری و تزویر و ریاکاری از سوی دیگر بیداد می‌کرد. اما آنجا که نمی‌شود مسائل را جدی مطرح کرد و نمی‌توان زبان به انتقاد گشود، هنرمندانه توانستند با زبان طنز و شوخی، علاوه بر ظواهر به عمق مسائل اجتماعی هجوم ببرند و جان و روح انسان‌ها را نشانه روند و بیدارشان سازند.

عبید با این شگرد خاص آنچنان جامعه‌ی غیر اخلاقی، فاسد و دروغگوی دوران خود را جانانه به تصویر کشید که بدون تردید

او را می‌توان از بزرگترین طنزنویسان تاریخ ایران دانست. این بنده‌ی ناچیز همانگونه که حکیمان بیان داشته‌اند که: «شوخی در گفتار چون نمک غذا است.» در این مجموعه ابتدا طنزها و لطیفه‌های آموزنده که سرشار از نکته‌سنجی است را چاشنی کار کرده و از آن بزرگان اقتباس نموده و الگوی خویش ساختام، زیرا به این اصل اعتقاد دارم، همچنان که پیامبر ﷺ گرامی و گرانقدر ما فرموده‌اند: «کسی که مؤمنی را شاد کند، مرا شاد کرده و کسی که مرا شاد کند، خدا را شاد کرده است.» و سپس به موضوعات و بخش‌های دیگر کتاب، همچون حکایت‌های حکمت‌آمیز ضرب‌المثل‌های پندآموز، راهگشا و شیرین فارسی و غیرفارسی و جمله‌ها و عبارت‌های درس‌آموز و برگزیده‌ی بزرگان، اندیشمندان و نخبگان پرداخته‌ام که مصداق این عبارت پُر محتوای حضرت علی علیه السلام که فرموده‌اند: «همانا این دل‌ها مانند بدن‌ها افسرده می‌شوند، پس برای شادابی دل‌ها، سخنان زیبای حکمت‌آمیز بجوید.»

طنز و لطیفه و شادی و لبخند چیزی نیست که تنها بزرگان دین ملکوتی ما به آن تأکید ورزیده و اشاره کرده باشند بلکه اندیشمندان و دانشمندان و شاعران، اعم از ایرانی و غیرایرانی در آثارشان آن را بکار گرفته و از آن بهره‌ها برده‌اند. همچنان که فردوسی بزرگ، شاعر نامدار و حماسه‌سرای ایرانِ ما، در این

باره اینچنین سروده است:

بکوشید تا رنج‌ها کم کنید دل غمگنان شاد و خرم کنید
چو روزی به شادی همی بگذرد خردمند مردم چرا غم خورد
و در این رابطه وینه گفته است: «اندوه، مرگ روح است و
خنده و شادی، زندگی و حیات آن».

و نیز اوژن یونسکو بیان داشته است: «جایی که طنز نباشد،
انسانیت کامل نیست».

این اثر که ۱۷۰۰ طنز و لطیفه، حکایت، ضرب‌المثل و عبارات‌های
برگزیده‌ی بزرگان، اندیشمندان و نخبگان را در بر دارد، سالهاست در
فکر و اندیشه‌ام پرورش یافته و ماههاست که روی آن بررسی و
پژوهش نموده‌ام را به تمامی دوستان و علاقمندان نکته‌سنج
کتاب و کتابخوانی تقدیم می‌نمایم و نیز به آنانی که با
خوشرویی و چهره‌ای گشاده احساس امید و آرزو را در دل و
جان دیگران زنده ساخته و می‌سازند و امیدواری را به گونه‌ای
رونق بخشیده که باعث شور و نشاط و حرکت و انرژی
فزون‌تری در زندگی می‌شوند و اینان الگویی پسندیده و نیکو
برای افراد ترش‌رو، آخمو و عبوس که چه بسا با خودشان هم
سرناسازگاری دارند، می‌باشند.

بنده چشم امیدم به انسان‌های بامهوش، خردمند، کنجکاو،
نکته‌سنج و عمیقی است که بدنبال آثار و نکته‌هایی هستند که با

لطافت و ظرافتِ خاص، راهگشا، پندآموز و حکمت‌آمیز باشند، تا از این طریق در زندگی بتوانند مسیرِ در حال رشد و رو به کمالِ خود را بهتر و بهتر هموار ساخته و به قله‌های بلند و درخشان انسانیت دست یابند.

خدایا چنان کن سرانجام کار
تو خشنود باشی و ما رستگار

علی دهستانی (کمال)

تابستان ۱۳۹۱